

Sree Vishnu Sahasra Nama Stotram in Sanskrit **Sree Vishnu Sahasra Nama Stotram – Sanskrit Lyrics (Text)**

Sree Vishnu Sahasra Nama Stotram – Sanskrit Script

रचनः वेद व्यास

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वं विघ्नोपशान्तये ॥ 1 ॥

यस्यद्विरदवक्त्राद्याः पारिषद्याः परशशतम् ।
विघ्नं निघ्नन्ति सततं विश्वक्सेनं तमाश्रये ॥ 2 ॥

व्यासं वसिष्ठं नमरं शक्तेः पौत्रमकल्मषम् ।
पराशरात्मजं वन्दे शुकतातं तपोनिधिम् ॥ 3 ॥

व्यासाय विष्णु रूपाय व्यासरूपाय विष्णवे ।
नमो वै ब्रह्मनिधये वासिष्ठाय नमो नमः ॥ 4 ॥

अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ।
सदैक रूप रूपाय विष्णवे सर्वजिष्णवे ॥ 5 ॥

यस्य स्मरणमात्रेण जन्म संसारं बन्धनात् ।
विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ 6 ॥

ॐ नमो विष्णवे प्रभविष्णवे ।

श्री वैशम्पायन उवाच
श्रुत्वा धर्मा नशेषेण पावनानि च सर्वशः ।
युधिष्ठिरः शान्तनवं पुनरेवाभ्य भाषत ॥ 7 ॥

युधिष्ठिर उवाच
किमेकं दैवतं लोके किं वाच्येकं परायणं
स्तुवन्तः कं कमर्चन्तः प्राप्नुयुर्-मानवाः शुभम् ॥ 8 ॥

को धर्मः सर्वधर्माणां भवतः परमो मतः ।
किं जपन्-मुच्यते जन्तुर्-जन्मसंसार बन्धनात् ॥ 9 ॥

श्री भीष्म उवाच
जगत्प्रभुं देवदेव मनन्तं पुरुषोत्तमम् ।
स्तुवन्नाम सहस्रेण पुरुषः सततोत्थितः ॥ 10 ॥

तमेव चार्चयन्नित्यं भक्त्या पुरुषमव्ययम् ।
ध्यायन् स्तुवन्नमस्यंश्च यजमानस्तमेव च ॥ 11 ॥

अनादि निधनं विष्णुं सर्वलोक महेश्वरम् ।
लोकाध्यक्षं स्तुवन्नित्यं सर्व दुःखातिगो भवेत् ॥ 12 ॥

ब्रह्मण्यं सर्व धर्मज्ञं लोकानां कीर्ति वर्धनम् ।
लोकनाथं महद्भूतं सर्वभूत भवोद्भवम् ॥ 13 ॥

एष मे सर्व धर्माणां धर्मोऽधिक तमोमतः ।
यद्भक्त्या पुण्डरीकाक्षं स्तवैरर्चन्नरः सदा ॥ 14 ॥

परमं यो महत्तेजः परमं यो महत्तपः ।
परमं यो महद्-ब्रह्म परमं यः परायणम् । 15 ॥

पवित्राणां पवित्रं यो मङ्गलानां च मङ्गलम् ।
दैवतं देवतानां च भूतानां योऽव्ययः पिता ॥ 16 ॥

यतः सर्वाणि भूतानि भवन्त्यादि युगागमे ।
यस्मिंश्च प्रलयं यान्ति पुनरेव युगक्षये ॥ 17 ॥

तस्य लोक प्रधानस्य जगन्नाथस्य भूपते ।
विष्णोर्नाम सहस्रं मे श्रुणु पाप भयापहम् ॥ 18 ॥

यानि नामानि गौणानि विख्यातानि महात्मनः ।

ऋषिभिः पऋगीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये ॥ 19 ॥

ऋषिर्नाम्नां सहस्रस्य वेदव्यासो महामुनिः ॥
छन्दोऽनुष्टुप् तथा देवो भगवान् देवकीसुतः ॥ 20 ॥

अमृतां शूद्रवो बीजं शक्तिर्-देवकि नन्दनः ।
त्रिसामा हृदयं तस्य शान्त्यर्थे विनियुज्यते ॥ 21 ॥

विष्णुं जिष्णुं महाविष्णुं प्रभविष्णुं महेश्वरम् ॥
अनेकरूप दैत्यान्तं नमामि पुरुषोत्तमम् ॥ 22 ॥

पूर्वन्यासः

अस्य श्री विष्णोर्दिव्य सहस्रनाम स्तोत्र महामन्त्रस्य ॥

श्री वेद व्यासो भगवान् ऋषिः ।

अनुष्टुप् छन्दः ।

श्री महाविष्णुः परमात्मा श्रीमन्नारायणो देवता ।

अमृतां शूद्रवो भानुरिति बीजम् ।

देवकी नन्दनः स्रष्टेति शक्तिः ।

उद्भवः, क्षोभणो देव इति परमोमन्त्रः ।

शङ्खभृन्नन्दकी चक्रीति कीलकम् ।

शाङ्ग धन्वा गदाधर इत्यस्त्रम् ।

रथाङ्ग पाणि रक्षोभ्य इति नेत्रम् ।

त्रिसामा सामगः सामेति कवचम् ।

आनन्दं परब्रह्मेति योनिः ।

ऋतुः सुदर्शनः काल इति दिग्बन्धः ॥

श्री विश्वरूप इति ध्यानम् ।

श्री महाविष्णु प्रीत्यर्थे सहस्र नाम जपे विनियोगः ।

करन्यासः

विश्वं विष्णुर्-वषट्कार इत्यङ्गुष्ठाभ्यां नमः

अमृतां शूद्रवो भानुरिति तर्जनीभ्यां नमः

ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृत् ब्रह्मेति मध्यमाभ्यां नमः
सुवर्णपिन्दु रक्षोभ्य इति अनामिकाभ्यां नमः
निमिषोऽनिमिषः स्रग्वीति कनिष्ठिकाभ्यां नमः
रथाङ्गपाणि रक्षोभ्य इति करतल करपृष्ठाभ्यां नमः

अङ्गन्यासः

सुव्रतः सुमुखः सूक्ष्म इति ज्ञानाय हृदयाय नमः
सहस्रमूर्तिः विश्वात्मा इति ऐश्वर्याय शिरसे स्वाहा
सहस्रार्चिः सप्तजिह्व इति शक्त्यै शिखायै वषट्
त्रिसामा सामगस्सामेति ऽलाय कवचाय हुं
रथाङ्गपाणि रक्षोभ्य इति नेत्राभ्यां वौषट्
शाङ्गधन्वा गदाधर इति वीर्याय अस्त्रायफट्
ऋतुः सुदर्शनः काल इति दिग्बन्धः

ध्यानम्

क्षीरोधन्वत् प्रदेशे शुचिमणि विलसत् सैकते मौक्तिकानाम् ।
मालाक्लुसा सनस्थः स्फटिकमणि निभैर्-मौक्तिकैर्-मण्डिताङ्गः ।
शुभ्रैरभ्रै रदभ्रै रूपरिविरचितैर्-मुक्त पीयूष वर्षैः
आनन्दी नः पुनीया दरिनलिन गदा शङ्खपाणिर्-मुकुन्दः ॥ 1 ॥

भूः पादौ यस्य नाभिर्-वियदसुर निलश्चन्द्र सूर्यो च नेत्रे ।
कर्णावाशाः शिरोद्यौर-मुखमपि दहनो यस्य वास्तेय मब्धिः ।
अन्तस्थं यस्य विश्वं सुर नरखगगो भोगि गन्धर्व दैत्यैः ।
चित्रं रं रम्यते तं त्रिभुवन वपुशं विष्णुमीशं नमामि ॥ 2 ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय !

शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशम् ।
विश्वाधारं गगन सदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम् ।
लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगि हृद्ध्यान गम्यम् ।
वन्दे विष्णुं भव भय हरं सर्व लोकैक नाथम् ॥ 3 ॥

मेघ श्यामं पीत कौशेय वासं श्रीवत्साकं कौस्तुभोद्भासिताङ्गम् ।
पुण्योपेतं पुण्डरीकायताक्षं विष्णुं वन्दे सर्वलोकैक नाथम् ॥ 4 ॥

नमः समस्त भूतानाम् आदि भूताय भूभृते ।
अनेकरूप रूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ 5 ॥

सशङ्खचक्रं सकिरीट कुण्डलं सपीतवस्त्रं सरसीरुहेक्षणम् ।
सहार वक्षःस्थल शोभि कौस्तुभं नमामि विष्णुं शिरसा चतुर्भुजम् । 6 ॥

छायायां पारिजातस्य हेमसिंहासनोपरि
आसीनमम्बुदश्याम मायताक्ष मलङ्कृतम् ॥ 7 ॥

चन्द्राननं चतुर्बाहुं श्रीवत्साङ्कित वक्षसम्
रुक्मिणी सत्यभामाभ्यां सहितं कृष्णमाश्रये ॥ 8 ॥

पञ्चपूज

लं - पृथिव्यात्मने गन्धं समर्पयामि
हं - आकाशात्मने पुष्पैः पूजयामि
यं - वाय्वात्मने धूपमाघ्रापयामि
रं - अग्न्यात्मने दीपं दर्शयामि
वं - अमृतात्मने नैवेद्यं निवेदयामि
सं - सर्वात्मने सर्वोपचार पूजा नमस्कारान् समर्पयामि

स्तोत्रम्

हरिः ॐ

विश्वं विष्णुर्-वशट्कारो भूतभव्य भवत् प्रभुः ।
भूतकृद् भूतभृद्-भावो भूतात्मा भूत भावनः ॥ 1 ॥

पूतात्मा परमात्मा च मुक्तानां परमागतिः ।
अव्ययः पुरुषः साक्षी कशेत्रज्ञोऽक्षर एव च ॥ 2 ॥

योगो योग विदां नेता प्रधान पुरुषेश्वरः ।
नारसिंहवपुः श्रीमान् केशवः पुरुषोत्तमः ॥ 3 ॥

सर्वः शर्वः शिवः स्थाणुर्-भूतादिर्-निधिरव्ययः ।
सम्भवो भावनो भर्ता प्रभवः प्रभुरीश्वरः ॥ 4 ॥

स्वयम्भूः शम्भुरादित्यः पुष्कराक्षो महास्वनः ।
अनादि निधनो धाता विधाता धातुरुत्तमः ॥ 5 ॥

अप्रमेयो हृषीकेशः पद्मनाभोऽमरप्रभुः ।
विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स विष्टः स विरो ध्रुवः ॥ 6 ॥

अग्राह्यः शाश्वतो कृष्णो लोहिताक्षः प्रतर्दनः ।
प्रभूत-स्त्रिककुब्धाम पवित्रं मङ्गलं परम् ॥ 7 ॥

ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः ।
हिरण्यगर्भो भूगर्भो माधवो मधुसूदनः ॥ 8 ॥

ईश्वरो विक्रमीधन्वी मेधावी विक्रमः क्रमः ।
अनुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कृतिरात्मवान् ॥ 9 ॥

सुरेशः शरणं शर्म विश्वरेताः प्रजाभवः ।
अह-स्संवत्सरो व्यालः प्रत्ययः सर्व दर्शनः ॥ 10 ॥

अज-स्सर्वेश्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादिरच्युतः ।
वृषा कपिरमेयात्मा सर्वयोग विनिसृतः ॥ 11 ॥

वसुर्-वसुमनाः सत्यः समात्मा-स्सम्मितः समः ।
अमोघः पुण्डरीकाक्षो वृषकर्मा वृषाकृतिः ॥ 12 ॥

रुद्रो बहुशिरा बभ्रुर्-विश्वयोनिः शुचिश्रवाः ।
अमृतः शाश्वत स्रग्णुर्-वरारोहो महातपाः ॥ 13 ॥

सर्वगः सर्व विद्वानुर्-विष्वक्सेनो जनार्दनः ।
वेदो वेद विदव्यङ्गो वेदाङ्गो वेदवित्-कविः ॥ 14 ॥

लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कृताकृतः ।
चतुरात्मा चतुर्-व्यूहः चतुर्दंष्ट्रः चतुर्भुजः ॥ 15 ॥

भ्राजिष्णुर्-भोजनं भोक्ता सहिष्णुर्-जगदादिजः ।
अनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः ॥ 16 ॥

उपेन्द्रो वामनः प्रांशुरमोघः शुचिरूर्जितः ।
अतीन्द्रः सङ्ग्रहः सर्गो धृतात्मा नियमो यमः ॥ 17 ॥

वेद्यो वैद्यः सदायोगी वीरहा माधवो मधुः ।
अतीन्द्रियो महामायो महोत्साहो महाबलः ॥ 18 ॥

महाबुद्धिर्-महावीर्यो महाशक्तिर्-महाद्युतिः ।
अनिर्-देश्यवपुः श्रीमानमेयात्मा महाद्रि धृक् ॥ 19 ॥

महेश्वासो महीभर्ता श्रीनिवासः सताङ्गतिः ।
अनिरुद्धः सुरानन्दो गोविन्दो गोविदां पतिः ॥ 20 ॥

मरीचिर्-दमनो हंसः सुपर्णो भुजगोत्तमः ।
हिरण्यनाभः सुतपाः पद्मनाभः प्रजापतिः ॥ 21 ॥

अमृत्युः सर्वदृक्-सिंहः सन्धाता सन्धिमान् स्थिरः ।
अजो दुर्मर्षणः शास्ता विश्रुतात्मा सुरारिहा ॥ 22 ॥

गुरुर्-गुरुत्तमो धामः सत्य-स्सत्य पराक्रमः ।
निमिषो२ निमिषः स्रग्वी वाचस्पति रुदारधीः ॥ 23 ॥

अग्रणीः ग्रामणीः श्रीमान् न्यायोनेता समीरणः
सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥ 24 ॥

आवर्तनो निवृत्तात्मा संवृतः सम्प्रमर्दनः ।
अहः संवर्तको वह्नि-रनिलो धरणीधरः ॥ 25 ॥

सुप्रसादः प्रसन्नात्मा विश्वधृग्-विश्वभुग्-विभुः ।
सत्कर्ता सत्कृतः साधुर्-जह्रुर्-नारायणो नरः ॥ 26 ॥

असङ्ख्येयोऽप्रमेयात्मा विशिष्टः शिष्ट कृच्छुचिः ।
सिद्धार्थः सिद्ध सङ्कल्पः सिद्धिदः सिद्धि साधनः ॥ 27 ॥

वृषाही वृषभो विष्णुर्-वृषर्वा वृषोदरः ।
वर्धनो वर्धमानश्च विविक्तः श्रुतिसागरः ॥ 28 ॥

सुभुजो दुर्धरो वाग्मी महेन्द्रो वसुदो वसुः ।
नैकरूपो बृहद्-रूपः शिष्टविष्टः प्रकाशनः ॥ 29 ॥

ओजस्तेजो द्युतिधरः प्रकाशात्मा प्रतापनः ।
ऋद्धः स्पष्टाक्षरो मन्त्र-श्चन्द्रांशुर्-भास्करद्युतिः ॥ 30 ॥

अमृतां शूद्रवो भानुः शशबिन्दुः सुरेश्वरः ।
औषधं जगतः सेतुः सत्यधर्म ऋराक्रमः ॥ 31 ॥

भूतभव्य भवन्नाथः ऋवनः ऋवनीऽनलः ।
कामहा कामकृत्-कान्तः कामः कामप्रदः प्रभुः ॥ 32 ॥

युगादि कृद्युगावर्तो नैकमायो महाशनः ।
अदृश्यो व्यक्तरूपश्च सहस्रजिदनन्तजित् ॥ 33 ॥

इष्टोऽविशिष्टः शिष्टेष्टः शिखण्डी नहुषो वृषः ।
क्रोधहा क्रोध कृत्कर्ता विश्वबाहूर्-महीधरः ॥ 34 ॥

अच्युतः प्रथितः प्राणः प्राणदो वासवानुजः ।
अपि निधिरधिष्ठान मप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ॥ 35 ॥

स्कन्दः स्कन्दधरो धुर्यो वरदो वायुवाहनः ।
वासुदेवो बृहद्-भानुरादिदेवः पुरन्धरः ॥ 36 ॥

अशोकस्तारण स्तारः शूरः शौरिरञ्जनेश्वरः ।
अनुकूलः शतावर्तः पद्मी पद्म निभेक्षणः ॥ 37 ॥

पद्मनाभोऽरविन्दाक्षः पद्मगर्भः शरीरभृत् ॥
महर्षिरङ्गद्वो वृद्धात्मा महाक्षो गरुडध्वजः ॥ 38 ॥

अतुलः शरभो भीमः समयज्ञो हविर्हरिः ।
सर्वलक्षण लक्षण्यो लक्ष्मीवान्प्रसमितिञ्जयः ॥ 39 ॥

विक्षरो रोहितो मार्गो हेतुरद्दामोदरः सहः ।
महीधरो महाभागो वेगवान् मिताशनः ॥ 40 ॥

उद्भवः, क्षोभणो देवः श्रीगर्भः परमेश्वरः ।
करणं कारणं कर्ता विकर्ता गहनो गुहः ॥ 41 ॥

व्यवसायो व्यवस्थानः संस्थानः स्थानदो ध्रुवः ।
पथिः परमस्पष्टः तुष्टः पुष्टः शुभेक्षणः ॥ 42 ॥

रामो विरामो विरजो मार्गोनेयो नयोऽनयः ।
वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो धर्मो धर्म विदुत्तमः ॥ 43 ॥

वैकुण्ठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्रणवः पृथुः ।
हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्यासो वायुरधोक्षजः ॥ 44 ॥

ऋतुः सुदर्शनः कालः परमेष्ठी परिग्रहः ।
उग्रः संवत्सरो दक्षो विश्रामो विश्वदक्षिणः ॥ 45 ॥

विस्तारः स्थावर स्थाणुः प्रमाणं बीजमव्ययम् ॥
अर्थोऽनर्थो महाकोशो महाभागो महाधनः ॥ 46 ॥

अनिर्विण्णः स्थविष्ठो भूद्धर्मयूपो महामखः ।
नक्षत्रनेमिर्-नक्षत्री क्षमः, क्षामः समीहनः ॥ 47 ॥

यज्ञ इज्यो महेज्यश्च क्रतु-स्सत्रं सताङ्गतिः ।
सर्वदर्शी विमुक्तात्मा सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमम् ॥ 48 ॥

सुव्रतः सुमुखः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सुहृत् ।
मनोहरो जितक्रोधो वीर बाहूर्-विदारणः ॥ 49 ॥

स्वापनः स्ववशो व्यापी नैः आत्मा नैः आर्म्पत् ।
वत्सरो वत्सलो वत्सी रत्नगर्भो धनेश्वरः ॥ 50 ॥

धर्मगुब्-धर्मपृद्-धर्मी सदसत्-क्षरमक्षरम्॥
अविज्ञाता सहस्रांशुर्-विधाता पृत्तलक्षणः ॥ 51 ॥

गभस्तिनेमिः सत्वस्थः सिंहो भूत महेश्वरः ।
आदिदेवो महादेवो देवेशो देवभृद्-गुरुः ॥ 52 ॥

उत्तरो गोपतिर्-गोसा ज्ञानगम्यः पुरातनः ।
शरीर भूतभृद् भोक्ता पीन्द्रो भूरिदक्षिणः ॥ 53 ॥

सोमपोऽमृतपः सोमः पुरुजित् पुरुसत्तमः ।
विनयो जयः सत्यसन्धो दाशार्हः सात्वतां पतिः ॥ 54 ॥

जीवो विनयिता साक्षी मुण्डोऽमित विक्रमः ।
अम्भोनिधिरनन्तात्मा महोदधि शयोन्तः ॥ 55 ॥

अजो महार्हः स्वाभाव्यो जितामित्रः प्रमोदनः ।
आनन्दो नन्दनोनन्दः सत्यधर्मा त्रिविक्रमः ॥ 56 ॥

महर्षिः पीलाचार्यः पृत्तज्ञो मेदिनीपतिः ।
त्रिपदस्-त्रिदशाध्यक्षो महाशृङ्गः पृत्तान्तपृत् ॥ 57 ॥

महावराहो गोविन्दः सुषेणः कनकाङ्गदी ।
गुह्यो गभीरो गहनो गुप्तश्चक्र गदाधरः ॥ 58 ॥

वेधाः स्वाङ्गोऽजितः कृष्णो दृढः सङ्कर्षणोऽच्युतः ।
वरुणो वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षो महामनाः ॥ 59 ॥

भगवान् ऽभगहाऽऽनन्दी वनमाली हलायुधः ।
आदित्यो ज्योतिरादित्यः सहिष्णुरऽतिसत्तमः ॥ 60 ॥

सुधन्वा खण्डपरशुरऽद्धारुणो द्रविणप्रदः ।
दिवस्पृक्ऽसर्व दृग्वासो वाचस्पतिरयोनिजः ॥ 61 ॥

त्रिसामा सामगः साम निर्वाणं भेषजं भिषकः ।
सन्यास कृच्छ्रमः शान्तो निष्ठा शान्तिः परायणमः ॥ 62 ॥

शुभाङ्गः शान्तिदः स्रष्टा कुमुदः कुवलेशयः ।
गोहितो गोपतिरऽगोसा वृषभाक्षो वृषप्रियः ॥ 63 ॥

अनिवर्ती निवृत्तात्मा सङ्क्षेप्ता क्षेमकृच्छ्रवः ।
श्रीवत्सवक्षाः श्रीवासः श्रीपतिः श्रीमतांवरः ॥ 64 ॥

श्रीदः श्रीशः श्रीनिवासः श्रीनिधिः श्रीविभावनः ।
श्रीधरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमान् ऽलोकत्रयाश्रयः ॥ 65 ॥

स्वक्षः स्वङ्गः शतानन्दो नन्दिरऽज्योतिरऽगणेश्वरः ।
विजितात्मा विधेयात्मा सत्कीर्ति-च्छिन्न संशयः ॥ 66 ॥

उदीर्णः सर्वतश्चक्षु रनीशः शाश्वतस्थिरः ।
भूशयो भूषणो भूतिरऽविशोकः शोकनाशनः ॥ 67 ॥

अर्चिष्मा नर्चितः कुम्भो विशुद्धात्मा विशोधनः ।
अनिरुद्धोऽप्रतिरथः प्रद्युम्नोऽमित विक्रमः ॥ 68 ॥

कालनेमिनिहा वीरः शौरिः शूरः जनेश्वरः ।
त्रिलोकात्मा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ॥ 69 ॥

कामदेवः कामपालः कामी कान्तः कृतागमः ।
अनिर्देश्यवपुर्-विष्णुर्-विरोचनन्तो धनञ्जयः ॥ 70 ॥

ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृत् ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्मविवर्धनः ।
ब्रह्मविद्-ब्राह्मणो ब्रह्मी ब्रह्मज्ञो ब्राह्मणप्रियः ॥ 71 ॥

महाक्रमो महाकर्मा महातेजा महोरगः ।
महाक्रतुर्-महायज्वा महायज्ञो महाहविः ॥ 72 ॥

स्तव्यः स्तवप्रियः स्तोत्रं स्तुतिः स्तोता रणप्रियः ।
पूर्णः पूरयिता पुण्यः पुण्य कीर्ति रनामयः ॥ 73 ॥

मनोजव-स्तीर्थकरो वसुरेता वसुप्रदः ।
वसुप्रदो वासुदेवो वसुर्-वसुमना हविः ॥ 74 ॥

सद्गतिः सत्कृतिः सत्ता सद्भूतिः सत्परायणः ।
शूरसेनो यदुश्रेष्ठः सन्निवासः सुयामुनः ॥ 75 ॥

भूतावासो वासुदेवः सर्वासु निलयोऽनलः ।
दर्पहा दर्पदो दसो दुर्धरोऽथापराजितः ॥ 76 ॥

विश्वमूर्तिर्-महामूर्तिर्-दीप्तमूर्ति रमूर्तिमान् ।
अनेक मूर्तिरव्यक्तः शतमूर्तिः शताननः ॥ 77 ॥

एको नैकः सवः कः किं यत्तत्-पदम नुत्तमम् ।
लोकान्धुर्-लोकनाथो माधवो भक्तवत्सलः ॥ 78 ॥

सुवर्णवर्णो हेमाङ्गो वराङ्गश्चन्दनाङ्गदी ।
वीरहा विषमः शून्यो घृता शीरचलश्चलः ॥ 79 ॥

अमानी मानदो मान्यो लोकस्वामी त्रिलोकधृत् ।
सुमेधा मेधजो धन्यः सत्यमेधा धराधरः ॥ 80 ॥

तेजोवृषो द्युतिधरः सर्वशस्त्र भृतांवरः ।
प्रग्रहो निग्रहो व्यग्रो नैकशृङ्गो गदाग्रजः ॥ 81 ॥

चतुर्मूर्ति श्वतुर्बाहु श्वतुर्व्यूह श्वतुर्गतिः ।
चतुरात्मा चतुर्भावः चतुर्वेद विदेकपात् ॥ 82 ॥

समावर्तोऽनिवृत्तात्मा दुर्जयो दुरतिक्रमः ।
दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरावासो दुरारिहा ॥ 83 ॥

शुभाङ्गो लोकसारङ्गः सुतन्तुः तन्तुवर्धनः ।
इन्द्रकर्मा महाकर्मा कृतकर्मा कृतागमः ॥ 84 ॥

उद्भवः सुन्दरः सुन्दो रत्ननाभः सुलोचनः ।
अर्को वाजसनः शृङ्गी जयन्तः सर्वविज्जयी ॥ 85 ॥

सुवर्णबिन्दु रक्षोभ्यः सर्ववागी श्वरेश्वरः ।
महाहृदो महागर्तो महाभूतो महानिधिः ॥ 86 ॥

कुमुदः कुन्दरः कुन्दः ऋर्जन्यः ऋवनोऽनिलः ।
अमृताशोऽमृतवपुः सर्वज्ञः सर्वतोमुखः ॥ 87 ॥

सुलभः सुव्रतः सिद्धः शत्रुजिच्छत्रुतापनः ।
न्यग्रोधो दुम्बरोऽश्वत्थः छाणूरान्ध्र निषूदनः ॥ 88 ॥

सहस्रार्चिः सप्तजिह्वः सप्तैधाः सप्तवाहनः ।
अमूर्ति रनघोऽचिन्त्यो भयकृद्-भयनाशनः ॥ 89 ॥

अणुर्-बृहत्-कृशः स्थूलो गुणभृन्निर्गुणो महान् ।
अधृतः स्वधृतः स्वास्यः प्राग्वंशो वंशवर्धनः ॥ 90 ॥

भारभृत्-कथितो योगी योगीशः सर्वकामदः ।
आश्रमः श्रमणः, क्षामः सुपर्णो वायुवाहनः ॥ 91 ॥

धनुर्धरो धनुर्वेदो दण्डो दमयिता दमः ।
अपराजितः सर्वसहो नियन्ता२नियमो२यमः ॥ 92 ॥

सत्त्ववान् सात्त्विकः सत्यः सत्य धर्म परायणः ।
अभिप्रायः प्रियार्हो२र्हः प्रियकृत्-प्रीतिवर्धनः ॥ 93 ॥

विहाय सगतिर्-ज्योतिः सुरुचिर्-हुतभुग्विभुः ।
रविर्-विरोचनः सूर्यः सविता रविलोचनः ॥ 94 ॥

अनन्तो हुतभुग् भोक्ता सुखदो नैकजो२ग्रजः ।
अनिर्विण्णः सदामर्षी लोकधिष्ठान मद्भुतः ॥ 95 ॥

सनात् सनातनतमः कपिलः कपिरव्ययः ।
स्वस्तिदः स्वस्तिकृत्-स्वस्तिः स्वस्तिभुक् स्वस्तिदक्षिणः ॥ 96 ॥

अरौद्रः कुण्डली चक्री विक्रम्यूर्जितशाशनः ।
शब्दातिगः शब्दसहः शिशिरः शर्वरीकरः ॥ 97 ॥

अक्रूरः पेशलो दक्षो दक्षिणः, क्षमिणां वरः ।
विद्वत्तमो वीतभयः पुण्यश्रवण कीर्तनः ॥ 98 ॥

उत्तारणो दुष्कृतिहा पुण्यो दुःस्वप्ननाशनः ।
वीरहा रक्षणः सन्तो जीवनः पर्यवस्थितः ॥ 99 ॥

अनन्तरूप२नन्त श्रीर्-जितमन्युर्-भयापहः ।
चतुरश्रो गभीरात्मा विदिशो व्यादिशो दिशः ॥ 100 ॥

अनादिर्-भूर्भुवो लक्ष्मीः सुवीरो रुचिराङ्गदः ।
जननो जनजन्मादिर्-भीमो भीम पराक्रमः ॥ 101 ॥

आधार निलयोऽधाता पुष्पहासः प्रजागरः ।
ऊर्ध्वगः सत्पथाचारः प्राणदः प्रणवः पणः ॥ 102 ॥

प्रमाणं प्राणनिलयः प्राणभृत् प्राणजीवनः ।
तत्त्वं तत्त्व विदेकात्मा जन्ममृत्यु जरातिगः ॥ 103 ॥

भूर्भुवः स्वस्तरुस्तारः सविता प्रपितामहः ।
यज्ञो यज्ञपतिर्-यज्वा यज्ञाङ्गो यज्ञवाहनः ॥ 104 ॥

यज्ञभृत् यज्ञकृत् यज्ञी यज्ञभुक् यज्ञसाधनः ।
यज्ञान्तकृत् यज्ञ गुह्य मन्नमन्नाद एव च ॥ 105 ॥

आत्मयोनिः स्वयञ्जातो वैखानः सामगायनः ।
देवकीनन्दनः स्रष्टा क्षितीशः पापनाशनः ॥ 106 ॥

शङ्खभृन्नन्दकी चक्री शाङ्ग धन्वा गदाधरः ।
रथाङ्गपाणि रक्षोभ्यः सर्वप्रहरणायुधः ॥ 107 ॥

श्री सर्वप्रहरणायुध ॐ नम इति ।

वनमाली गदी शाङ्गी शङ्खी चक्री च नन्दकी ।
श्रीमान्नारायणो विष्णुर्-वासुदेवोऽभिरक्षतु ॥ 108 ॥

उत्तर भागं

फलश्रुतिः
इतीदं कीर्तनीयस्य केशवस्य महात्मनः ।
नाम्नां सहस्रं दिव्याना मशेषेण प्रकीर्तितम् ॥ 1 ॥

य इदं शृणुयान्नित्यं यश्चापि परिकीर्तयेत् ॥
नाशुभं प्राप्नुयात् किञ्चित्-सोऽमुत्रेह च मानवः ॥ 2 ॥

वेदान्तगो ब्राह्मणः स्यात् क्षत्रियो विजयी भवेत् ।

वैश्यो धनसमृद्धः स्यात् शूद्रः सुखं मवाप्नुयात् ॥ 3 ॥

धर्मार्थी प्राप्नुयाद्धर्मं मर्थार्थी चार्थं माप्नुयात् ।

कामान् वाप्नुयात् कामं प्रजार्थी चाप्नुयात् प्रजाम् ॥ 4 ॥

भक्तिमान् यः सदोत्थाय शुचिः सद्गतमानसः ।

सहस्रं वासुदेवस्य नाम्नामेतत् प्रकीर्तयेत् ॥ 5 ॥

यशः प्राप्नोति विपुलं याति प्राधान्यमेव च ।

अचलां श्रियमाप्नोति श्रेयः प्राप्नोत्य नुत्तमम् ॥ 6 ॥

न भयं क्वचिदाप्नोति वार्धं तेजश्च विन्दति ।

भवत्यरोगो द्युतिमान् बलरूपं गुणान्वितः ॥ 7 ॥

रोगार्तो मुच्यते रोगाद्-बद्धो मुच्येत बन्धनात् ।

भयान्-मुच्येत भक्तस्तु मुच्येताऽन्न आदः ॥ 8 ॥

दुर्गाण्यतितरं त्याशु पुरुषः पुरुषोत्तमम् ।

स्तुवन्नाम सहस्रेण नित्यं भक्तिं समन्वितः ॥ 9 ॥

वासुदेवाश्रयो मर्त्यो वासुदेवः परायणः ।

सर्वं विशुद्धात्मा याति ब्रह्म सनातनम् ॥ 10 ॥

न वासुदेव भक्तानां मशुभं विद्यते क्वचित् ।

जन्म मृत्यु जराव्याधि भयं नैवो जायते ॥ 11 ॥

इमं स्तवमध्यायानः श्रद्धाभक्तिं समन्वितः ।

युज्येतात्म सुखक्षान्तिं श्राद्धृति स्मृति कीर्तिभिः ॥ 12 ॥

न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभामतिः ।

भवन्ति कृतपुण्यानां भक्तानां पुरुषोत्तमे ॥ 13 ॥

द्वौः स चन्द्रार्कं नक्षत्रां खं दिशो भूर्महोदधिः ।

वासुदेवस्य वीर्येण विधृतानि महात्मनः ॥ 14 ॥

ससुरासुर गन्धर्व सयक्षोरग राक्षसम् ।
जगद्वशे वर्ततेदं कृष्णस्य स चराचरम् ॥ 15 ॥

इन्द्रियाणि मनोबुद्धिः सत्त्वं तेजो बलं धृतिः ।
वासुदेवात्म कान्याहुः, क्षेत्रं क्षेत्रज्ञ एव च ॥ 16 ॥

सर्वागमाना माचारः प्रथमं परिकल्पते ।
आचर प्रभवो धर्मो धर्मस्य प्रभुरच्युतिः ॥ 17 ॥

ऋषयः पितरो देवा महाभूतानि धातवः ।
जङ्गमा जङ्गमं चेदं जगन्नारायणोद्भवम् ॥ 18 ॥

योगोज्ञानं तथा साङ्ख्यं विद्याः शिल्पादिकर्म च ।
वेदाः शास्त्राणि विज्ञानमेतत् सर्वं जनार्दनात् ॥ 19 ॥

एको विष्णुर्-महद्-भूतं पृथग्भूता न्यनेकशः ।
त्रीन्लोकान् व्याप्य भूतात्मा भुङ्क्ते विश्वभुगव्ययः ॥ 20 ॥

इमं स्तवं भगवतो विष्णोर्-व्यासेन कीर्तितम् ।
पठेद्य इच्छेत्-पुरुषः श्रेयः प्राप्तुं सुखानि च ॥ 21 ॥

विश्वेश्वरमजं देवं जगतः प्रभुमव्ययम् ।
भजन्ति ये पुष्कराक्षं न ते यान्ति पराभवम् ॥ 22 ॥

न ते यान्ति पराभवम् ॐ नम इति ।

अर्जुन उवाच
पद्मपत्र विशालाक्ष पद्मनाभ सुरोत्तम ।
भक्ताना मनुरक्तानां त्राताभव जनार्दन ॥ 23 ॥

श्रीभगवान् उवाच

यो मां नाम सहस्रेण स्तोतुमिच्छति पाण्डव ।
सोऽहमेकेन श्लोकेन स्तुत एव न संशयः ॥ 24 ॥

स्तुत एव न संशय ॐ नम इति ।

व्यास उवाच
वासनाद्-वासुदेवस्य वासितं भुवनत्रयम् ॥
सर्वभूत निवासोऽसि वासुदेव नमोस्तुते ॥ 25 ॥

श्रीवासुदेव नमोस्तुत ॐ नम इति ।

पार्वत्युवाच
केनोपायेन लघुना विष्णोरङ्गनाम सहस्रकम् ॥
पठ्यते पण्डितैरनित्यं श्रोतु मिच्छाम्यहं प्रभो ॥ 26 ॥

ईश्वर उवाच
श्रीराम राम रामेति रमे रामे मनोरमे ।
सहस्रनाम तत्तुल्यं रामनाम वरानने ॥ 27 ॥

श्रीराम नाम वरानन ॐ नम इति ।

ब्रह्मोवाच
नमोऽस्त्वनन्ताय सहस्रमूर्तये सहस्र पापक्षि शिरोरु ॥ हवे ।
सहस्र नाम्ने पुरुषाय शाश्वते सहस्रकोटी युग धारिणे नमः ॥ 28 ॥

सहस्र कोटी युगधारिणे नम ॐ नम इति ।

सञ्जय उवाच
यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः ।
तत्र श्रीरविविजयो भूतिरधुवा नीतिरङ्गतिरङ्गम ॥ 29 ॥

श्री भगवान् उवाच
अनन्याश्चिन्त यन्तो मां ये जनाः पर्युपासते ।

तेषां नित्याभियुक्तानां योगक्षेमं वहाम्यहम् ॥ 30 ॥

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
धर्म संस्थापनार्थाय सम्भवामि युगे युगे ॥ 31 ॥

आर्ताः विषण्णाः शिथिलाश्च भीताः घोरेषु च व्याधिषु वर्तमानाः ।
सङ्कीर्त्य नारायण शब्दमात्रं विमुक्त दुःखाः सुखिनो भवन्ति ॥ 32 ॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रि यैर्वा बुद्ध्यात्मना वा प्रकृतेः स्वभावात्
करोमि यद्यत्-सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ॥ 33 ॥

<http://god-vishnu.blogspot.com/>